

Oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold må som hovedregel ikke videregives til anden forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1. Videregivelse af oplysninger om rent private forhold kan dog bl.a. ske, når den, oplysningen angår, har givet samtykke, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 1, eller det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysninger skal videregives, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 2. Samtykke fra patienten skal i almindelighed meddeles skriftligt og har kun gyldighed i et år, jf. § 28, stk. 4 og 5.

At der foreligger et samtykke efter forvaltningslovens § 28, stk. 2, nr. 1, til, at der udveksles oplysninger om patientens rent private forhold, vil normalt være en forudsætning for, at der kan indgås en udskrivningsaftale med patienten. Her vil retsgrundlaget for videregivelse af oplysninger om rent private forhold således være klart.

Imidlertid kan der netop for denne gruppe patienter forekomme tilfælde, hvor patienten ikke vil medvirke til indgåelse af udskrivningsaftalen, eller hvor patienten ikke vil give sit samtykke til, at oplysninger kan udveksles mellem forskellige forvaltningsmyndigheder m.fl. til forberedelse og senere efterlevelse af en udskrivningsaftale.

Det findes derfor nødvendigt, at der i lovforslaget skabes et klart hjemmelsgrundlag for, at myndigheder og sundhedspersoner m.fl. får adgang til – uden samtykke fra den, oplysningerne angår – at drøfte bestemte patienters forhold som led i indgåelse af og tilsyn med overholdelsen af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner.

Efter forslaget kan – uden patientens samtykke – alene videregives oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelse af og tilsyn med overholdelse af udskrivningsaftalen eller koordinationsplanen. Hvis patienten finder, at medicinalpersonalet videregiver oplysninger i videre omfang, kan patienten klage til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn over brud på tavshedspligt.

Udveksling af oplysninger i forbindelse med indgåelse af og tilsyn med overholdelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner må ikke skade de pågældende myndigheders og sundhedspersoners patientforhold. Der er derfor i lovforslaget alene givet myndigheder og sundhedspersoner m.fl. mulighed for at videregive oplysninger. Det er ikke tanken, at myndighederne og sundhedspersonerne m.fl. skal være forpligtede til at udveksle oplysninger. Ordningen fraviger på dette punkt reglerne i forvaltningslovens § 31, hvorefter en myndighed, der er berettiget til at videregive oplysninger, efter begæring i almindelighed er forpligtet hertil, når oplysningerne har betydning for den anden myndigheds virksomhed.

Ordningen svarer på dette punkt til principperne for adgangen til at udveksle oplysninger inden for det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet), jf. retsplejelovens § 115 b.

Det kan i øvrigt efter omstændighederne være naturligt, at overlægen søger at opnå patientens samtykke, således at overlægen kan orientere eventuelle pårørende om, at patienten er udskrevet, og at der i den forbindelse eventuelt er indgået en udskrivningsaftale eller er udarbejdet en koordinationsplan. En sådan underretning kan således bevirke, at også de pårørende får mulighed for at støtte og hjælpe patienten i tiden efter udskrivningen.

7.3. Tvangsbehandling af legemlige lidelser hos sindslidende patienter, der er indlagt på en somatisk afdeling

7.3.1. Gældende ret og psykiatrilovsundersøgelsen

Efter psykiatrilovens § 13, stk. 1, kan en person, som opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse, og som modsætter sig behandling af en legemlig lidelse, undergives tvangsbehandling af denne lidelse, såfremt lidelsen udsætter patientens liv eller helbred for væsentlig fare. Beslutning om tvangsbehandling af lidelsen træffes af vedkommende psykiatriske overlæge og overlægen på den pågældende somatiske afdeling i fællesskab. Behandling kan om fornødent ske på somatisk afdeling, jf. § 13, stk. 2.

At psykiatriloven normalt kun finder anvendelse på personer, der er indlagt på en psykiatrisk afdeling, jf. afsnit 7.1.1. ovenfor, indebærer, at adgangen til at tvangsbehandle en legemlig lidelse i medfør af § 13 kun gælder for patienter, der i forvejen er indlagt på en psykiatrisk afdeling. Patienter, der er indlagt på en somatisk afdeling uden at være overført hertil fra en psykiatrisk afdeling, er således i princippet ikke omfattet af bestemmelsen, selv om den pågældende opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse. Under hvilke betingelser sådanne patienter kan tvangsbehandles for en legemlig lidelse, må således afgøres efter andre regler, herunder lægeloven og straffeloven.

Efter lægelovens § 6, stk. 3, 1. pkt., må lægen ikke indlede eller fortsætte en behandling mod patientens vilje, medmindre andet er særligt hjemlet. Den pågældende bestemmelse blev indsat i lægeloven ved lov nr. 351 af 14. maj 1992 om ændring af lægeloven (Bestemmelser om information og samtykke). I bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1991-91, Tillæg A, sp. 2685 ff., anføres det bl.a., at formålet med bestemmelsen er at fremhæve det gældende princip om, at en voksen, habil patient, bortset fra særlige lov hjemlede undtagelsestilfælde, ikke